

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Προστασία του εθελοντισμού, ενίσχυση της δράσης της Κοινωνίας των Πολιτών, φορολογικά κίνητρα για την ενίσχυση της κοινωφελούς δράσης των Ο.Κοι.Π. και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από τρία μέρη και 56 άρθρα.

Το Μέρος Α΄, υπό τον τίτλο «Οργανώσεις Κοινωνίας Πολιτών - Κοινωφελείς Φορείς - Εθελοντική Απασχόληση», διαρθρώνεται σε επτά κεφάλαια.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1-4) ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 1), το αντικείμενο (άρθρο 2) και το πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3) των διατάξεων του Μέρους Α΄ του νομοσχεδίου, και τίθενται οι αναγκαίοι ορισμοί (άρθρο 4).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 5-9) τίθενται ρυθμίσεις για τη διεύθυνση των «Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών» (εφεξής «ΟΚοιΠ») και των κοινωφελών φορέων, καθώς και για το Ειδικό Μητρώο. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι με π.δ. θα συσταθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών «Διεύθυνση Ο.Κοι.Π. και Κοινωφελών Φορέων» και ορίζονται οι αρμοδιότητές της (άρθρο 5), ορίζονται οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των ΟΚοιΠ στη Δημόσια Βάση Δεδομένων ΟΚοιΠ (άρθρο 6), καθώς και αρχικής εγ-

γραφής, μεταβολής και ανανέωσης εγγραφής στο Ειδικό Μητρώο ΟΚοιΠ (άρθρα 7-8), και ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας, διασύνδεσης και πρόσβασης στις ανωτέρω βάσεις δεδομένων (άρθρο 9).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 10-12) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την κρατική χρηματοδότηση και τις υποχρεώσεις των κοινωφελών φορέων. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι οι κοινωφελείς φορείς δύνανται να λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση έως 50.000,00 ευρώ κατ' έτος, υπό την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένοι στη Δημόσια Βάση Δεδομένων ΟΚοιΠ, και χωρίς περιορισμό, εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στο Ειδικό Μητρώο ΟΚοιΠ (άρθρο 10), και θεσπίζονται υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν οι ΟΚοιΠ (άρθρο 11), καθώς και κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασής τους (άρθρο 12).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 13-15) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εθελοντική απασχόληση. Συγκεκριμένα, ορίζεται τι συνιστά εθελοντική απασχόληση, καθώς και ότι η εθελοντική απασχόληση δεν αποτελεί δραστηριότητα που υπάγεται στην κοινωνική ασφάλιση, δεν συνιστά μορφή εξαρτημένης εργασίας και δεν εφαρμόζονται σε αυτή οι διατάξεις του εργατικού δικαίου, πλην αυτών που αφορούν την παροχή μέσων ατομικής προστασίας, το ωράριο και τα μέτρα υγειονομικής ασφάλειας (άρθρο 13), θεσπίζονται οι υποχρεώσεις των ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου φορέων προς τους οποίους παρέχεται εθελοντική απασχόληση (άρθρο 14), και ορίζεται ότι δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, οικονομολόγοι, λογιστές και ορκωτοί ελεγκτές δύνανται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους ανωτέρω φορείς άνευ αμοιβής (άρθρο 15).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρο 16) τίθενται υποχρεώσεις σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων από τις ΟΚοιΠ και ελέγχου αυτών από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές, καθώς και ειδικές ρυθμίσεις για τις ΟΚοιΠ που συντάσσουν χρηματοοικονομικές καταστάσεις για πρώτη φορά.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 17-24) θεσπίζονται φορολογικά κίνητρα για την ενίσχυση της κοινωφελούς δράσης και των ΟΚοιΠ. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι ποσοστό 40% της αξίας των δωρεών προς κοινωφελή ιδρύματα και ΟΚοιΠ μειώνει τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (άρθρο 17), ότι η δωρεάν παραχώρηση χρήσης ακινήτων μέχρι 300 τ.μ. σε κοινωφελή ιδρύματα και ΟΚοιΠ δεν δημιουργεί τεκμαρτό εισόδημα από ακίνητα για τον παραχωρούμενο (άρθρο 18), ότι για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος των ΟΚοιΠ εκπίπτουν, μεταξύ άλλων, οι δαπάνες που αφορούν τα ακίνητά τους (σε ποσοστό 75%) και οι δωρεές σε χρήμα ή σε είδος προς το Ελληνικό Δημόσιο και τους ΟΤΑ (άρθρο 19), καθώς και

ότι απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα ακίνητα που ανήκουν σε κοινωφελή ιδρύματα και ΟκοιΠ, και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών τους (άρθρο 20). Περαιτέρω, τροποποιούνται οι διατάξεις που αφορούν την υποβολή δήλωσης φόρου δωρεάς από ν.π.δ.δ., εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα και ν.π.ι.δ. που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς σε περιπτώσεις χρηματικών δωρεών (άρθρο 21), και προσδιορίζεται ότι η ισχύουσα απαλλαγή από ΦΠΑ ορισμένων νομικών προσώπων για την παροχή υπηρεσιών και την παράδοση αγαθών, στο πλαίσιο εκδηλώσεων που οργανώνονται από αυτά για την οικονομική τους ενίσχυση, ισχύει για έως 4 εκδηλώσεις κατ' έτος, και εφόσον οι σχετικές συναλλαγές δεν υπερβαίνουν κατ' αξία τις 20.000,00 ευρώ κατ' έτος (άρθρο 22). Θεσπίζεται απαλλαγή των ακινήτων που ανήκουν σε ΟΚοιΠ από τον ειδικό φόρο ακινήτων (άρθρο 23), καθώς και των οχημάτων ειδικής χρήσης που ανήκουν σε κοινωφελή ιδρύματα και ΟΚοιΠ από τα τέλη κυκλοφορίας (άρθρο 24).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' (άρθρα 25-27) τίθενται εξουσιοδοτικές (άρθρο 25), καταργούμενες (άρθρο 26) και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 27) του Μέρους Α'.

Το Μέρος Β', υπό τον τίτλο «Λοιπές Διατάξεις Υπουργείου Εσωτερικών», διαρθρώνεται σε τρία κεφάλαια.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 28-35) θεσπίζονται ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών. Συγκεκριμένα, θεσπίζεται αποζημίωση για τους γραμματείς των Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων (άρθρο 28), ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την προσβολή αποφάσεων πρωτοβάθμιων πειθαρχικών συμβουλίων, καθώς και με τη λειτουργία των δευτεροβάθμιων πειθαρχικών συμβουλίων του ν. 3528/2007 (άρθρα 29 και 30), καθορίζεται ειδική διαδικασία για την κάλυψη προσωρινών αναγκών σε προσωπικό, με απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων μόνιμων ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατά παρέκκλιση των α' και β' κύκλων κινητικότητας του ν. 4440/2016 (άρθρο 31), προσδιορίζονται εκ νέου τα προσόντα για την επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων στους ΟΤΑ α' βαθμού, καθώς και τα μέλη των Συμβουλίων Επιλογής Προσωπικού (Σ.Ε.Π.), όταν πρόκειται για θέσεις ευθύνης Συνδέσμων Δήμων, και ορίζεται ότι δεν έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας για επιλογή σε θέση ευθύνης οποιουδήποτε επιπέδου ο προϊστάμενος που απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του, πριν από την πάροδο δύο ετών από την απόφαση απαλλαγής του από τα καθήκοντά του ως προϊσταμένου (άρθρο 32), θεσπίζεται δικαίω-

μα διορισμού στο Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα για τους συγγενείς των προσώπων που απεβίωσαν συνεπεία των πυρκαγιών του Ιουλίου και του Αυγούστου 2021 (άρθρο 33), ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα των Αναπτυξιακών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (άρθρο 34), καθώς και ζητήματα απόσπασης ή μετάταξης προσωπικού των ΟΤΑ α΄ βαθμού, κατά παρέκκλιση του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (άρθρο 35).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 36-39) εισάγονται ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών. Συγκεκριμένα, καταργείται από τις ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης η ικανότητα του αιτούντος να συμμετέχει ενεργά και ουσιαστικά στην πολιτική ζωή της χώρας (άρθρο 36), επανακαθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πολιτογράφηση (άρθρο 37), ορίζεται ότι εφεξής καλούνται σε συνέντευξη μόνο οι αιτούντες πολιτογράφηση για τους οποίους υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη συνδρομή ή μη της οικονομικής και κοινωνικής τους ένταξης, θεσπίζεται ειδική διαδικασία πολιτογράφησης ομογενών που διαθέτουν αποδεικτικά στοιχεία για την ελληνική καταγωγή τους, και ορίζεται ότι οι ως άνω τροποποιήσεις που αφορούν την πολιτογράφηση εφαρμόζονται και στις αιτήσεις που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 38), όπως εισάγονται ρυθμίσεις και για την απόρριψη αιτήσεων πολιτογράφησης που έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2910/2001 και δεν έχουν ολοκληρωθεί λόγω μη ανταπόκρισης των αιτούντων (άρθρο 39).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 40-54) θεσπίζονται ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Εσωτερικών και Οργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα προϋπολογισμού των ΟΤΑ α΄ βαθμού (άρθρο 40), δανείων των ΟΤΑ που έχουν χορηγηθεί από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (άρθρο 41), νομιμοποίησης δαπανών Δήμων (άρθρο 42), προστίμων που έχουν επιβληθεί σε Δήμους από τις αρμόδιες λιμενικές αρχές (άρθρο 43), δαπανών που αφορούν καταβολή, κατόπιν αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, χρονοεπιδομάτων δικηγόρων με έμμισθη εντολή των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων, των Περιφερειών Ενώσεων Δήμων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (άρθρο 44), και επαναπροσδιορισμού των ανώτατων ορίων εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων των ΟΤΑ, οι οποίες αποστέλλονται υποχρεωτικώς για έλεγχο νομιμότητας στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ (άρθρο 45). Επίσης, ρυθμίζονται θέματα κατανομής περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων και Συνδέσμων με διαδημοτικό χαρακτήρα

διασπασθέντων Δήμων (άρθρο 46), λειτουργίας κεντρικών υπηρεσιών των Δήμων στην ιστορική τους έδρα (άρθρο 47), και εκπροσώπησης των πανελληνίων εργοληπτικών οργανώσεων στο Τεχνικό Συμβούλιο που συγκροτείται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης (άρθρο 48). Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα ταφής ή αποτέφρωσης χωρίς ληξιαρχική πράξη θανάτου, εφόσον το πληροφοριακό σύστημα βρίσκεται εκτός λειτουργίας επί διάστημα άνω των πέντε ωρών (άρθρο 49), θεσπίζονται ρυθμίσεις για τις αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής των Δήμων (άρθρο 50), για την επιλογή του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης (άρθρα 51 και 52), για το ότι η διαδημοτική επιχείρηση «Διαδημοτικό Περιφερειακό Θέατρο,

Διαδημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμων Κέρκυρας (ΔΙΑ.ΠΕ.ΘΕ.-ΔΙΑ.ΚΕ.ΔΗ.Κ.)» περιέρχεται αυτοδικαίως, ως κοινοφελής επιχείρηση, στον Δήμο Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (άρθρο 53), καθώς και για την εκλογή δημοτικών αρχών σε δημοτικές κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας Πτολεμαΐδας του Δήμου Εορδαίας (άρθρο 54).

Με τη διάταξη του Κεφαλαίου Δ´ (άρθρο 55) ορίζονται οι καταργούμενες ρυθμίσεις που αφορούν το Μέρος Β´ του νομοσχεδίου.

Τέλος, με τις διατάξεις του Μέρους Γ´ (άρθρο 56) ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του πίνακα περιεχομένων

Επισημαίνεται ότι στον πίνακα περιεχομένων που προτάσσεται των άρθρων του νομοσχεδίου πρέπει να προστεθεί αναφορά στο κεφάλαιο Δ´ του Μέρους Β´, υπό τον τίτλο «Καταργούμενες Διατάξεις».

2. Επί των άρθρων 1 έως 4

Με τα άρθρα αυτά ορίζεται ο σκοπός, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Α´ του νομοσχεδίου, και τίθενται οι αναγκαίοι ορισμοί. Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις των άρθρων αυτών δεν αφορούν ολόκληρο το νομοσχέδιο, πρέπει, για λόγους ακριβολογίας, μετά τις λέξεις «του παρόντος», να προστεθεί η λέξη «Μέρους».

3. Επί του άρθρου 5

Στο τέλος της παραγράφου 1 ορίζεται ότι η «Διεύθυνση Ο.Κοι.Π. και Κοινοφελών Φορέων» είναι υποχρεωμένη να καταχωρίσει «εντός δεκαπέντε

(15) ημερών στη Δημόσια Βάση Δεδομένων Ο.Κοι.Π. και να εγγράψει εντός τριάντα (30) ημερών στο Ειδικό Μητρώο Ο.Κοι.Π. τις Ο.Κοι.Π. που πληρούν τα τυπικά κριτήρια καταχώρησης ή εγγραφής κατά τον παρόντα, καθώς και τους κοινωφελείς φορείς που αναφέρονται στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 7». Παρατηρείται ότι, από τη διατύπωση της προτεινόμενης διάταξης, δεν είναι σαφές αν οι τιθέμενες προθεσμίες εκκινούν από την έναρξη ισχύος της ή από τη δημοσίευση του π.δ. διά του οποίου θα συσταθεί η «Διεύθυνση Ο.Κοι.Π. και Κοινωφελών Φορέων» στο Υπουργείο Εσωτερικών ή από την υποβολή αίτησης από τους ανωτέρω φορείς ή από κάποιο άλλο χρονικό σημείο. Επισημαίνεται ότι, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 7, τα κοινωφελή ιδρύματα «εγγράφονται αυτομάτως και χωρίς άλλη διατύπωση» στο Ειδικό Μητρώο ΟΚοιΠ.

4. Επί του άρθρου 10

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «Οι κοινωφελείς φορείς Ο.Κοι.Π. δύνανται να λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση (...)». Σύμφωνα με τον ορισμό της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νομοσχεδίου, ως «κοινωφελής φορέας» νοείται «Η Ο.Κοι.Π. της περ. α', η επιτροπή εράνου του άρθρου 122 Α.Κ., το κοινωφελές ίδρυμα του ν. 4182/2013 (Α' 185) και το κοινωφελές ίδρυμα που έχει συσταθεί με ειδικό νόμο». Συνεπώς, η αναφορά και σε ΟΚοιΠ μετά από τους κοινωφελείς φορείς περιττεύει, δεδομένου ότι, κατά τα ανωτέρω, οι ΟΚοιΠ περιλαμβάνονται στους κοινωφελείς φορείς.

5. Επί του άρθρου 14

Με την παράγραφο 3 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος των φορέων που απασχολούν εθελοντές, οι δαπάνες που εκπίπτουν «καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 22, 22Α, 22Β και 23 του ν. 4172/2013».

Τα ανωτέρω άρθρα του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) θέτουν κανόνες έκπτωσης δαπανών για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Έτσι, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 22 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τίθεται ως προϋπόθεση έκπτωσης, οι δαπάνες να «πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της (...)». Επισημαίνεται, συναφώς, ότι οι ως άνω κανόνες που έχουν τεθεί για τον προσδιορισμό του εισοδήματος κερδοσκοπικών νομικών προσώπων, ενδεχομένως, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν επί κοινωφελών φορέων ή νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα,

καθώς τα πρόσωπα αυτά δεν πραγματοποιούν δαπάνες «προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της», αλλά προς επίτευξη των κοινωφελών ή δημόσιων σκοπών τους.

6. Επί του άρθρου 15

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, οικονομολόγοι, λογιστές και ορκωτοί ελεγκτές δύνανται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε φορείς παροχής εθελοντικής απασχόλησης άνευ αμοιβής». Επισημαίνεται ότι, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, πρέπει να διαγραφεί, ως περιττή, η αναφορά σε αρχιτέκτονες, καθώς οι αρχιτέκτονες περιλαμβάνονται στους μηχανικούς, η δε αναφορά σε «ορκωτούς ελεγκτές» να αντικατασταθεί από «ορκωτούς ελεγκτές λογιστές» (βλ. άρθρο 2 ν. 4449/2017).

7. Επί του άρθρου 16

Με τις παραγράφους 2 και 3 ορίζεται ότι η διοίκηση των εγγεγραμμένων ΟΚοιΠ συντάσσει, σύμφωνα με τον ν. 4308/2014, χρηματοοικονομικές καταστάσεις έως τις 10 Σεπτεμβρίου του επομένου έτους, καθώς και ότι οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που τις ελέγχουν, ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, μέχρι το τέλος του μηνός Οκτωβρίου της χρήσης που ελέγχεται. Ερωτάται αν οι ανωτέρω προθεσμίες ισχύουν και για ΟΚοιΠ των οποίων η διαχειριστική περίοδος λήγει στις 30 Ιουνίου.

8. Επί του άρθρου 19

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται η παράγραφος 8 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013), ορίζεται δε, μεταξύ άλλων, ότι για τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα των μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, «εκπίπτουν ως δαπάνη οι κάθε είδους δαπάνες που αφορούν στα ακίνητά τους σε ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) και οι δωρεές σε χρήμα ή σε είδος προς το ελληνικό Δημόσιο και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και οι λοιπές δαπάνες του άρθρου 22». Δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 45 περ. γ' του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου «τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού» των ανωτέρω προσώπων, ερωτάται αν η προτεινόμενη ρύθμιση εννοεί ότι θα εκπίπτουν, από τα υπα-

γόμενα σε φόρο λοιπά έσοδά τους, δαπάνες που πληρούν μεν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αλλά αφορούν τα, μη υπαγόμενα σε φόρο εισοδήματος, έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους.

9. Επί του άρθρου 20

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται νέα περίπτωση ι' στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013, σύμφωνα με την οποία, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα επί ακινήτων που ανήκουν «σε κοινωνωφελή ιδρύματα και τις εγγεγραμμένες Ο.Κοι.Π.», εφόσον τα ακίνητα «ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών τους».

Επισημαίνεται ότι τόσο τα κοινωνωφελή ιδρύματα όσο και οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες και τα σωματεία που έχουν εγγραφεί ως ΟΚοιΠ, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής και της περίπτωσης ε' της ανωτέρω διάταξης, σύμφωνα με την οποία, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα επί ακινήτων που ανήκουν «σε Ν.Π.Ι.Δ. που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωνωφελούς σκοπού ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο». Προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί αν η απαλλαγή της περίπτωσης ε' θα συνεχίσει να ισχύει ως προς τα ανωτέρω πρόσωπα (κοινωνωφελή ιδρύματα, όπως και αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες και σωματεία που έχουν εγγραφεί ως ΟΚοιΠ).

10. Επί του άρθρου 36

Με την προτεινόμενη ρύθμιση καταργείται η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 5Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004), αναφορικά με την ικανότητα ενεργής και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας, ως ουσιαστικής προϋπόθεσης πολιτογράφησης. Επισημαίνεται ότι, ελλείψει μεταβατικής διάταξης η οποία να ορίζει ότι η ως άνω κατάργηση εφαρμόζεται και για εκκρεμείς αιτήσεις πολιτογράφησης (πρβλ. άρθρο 38 του νομοσχεδίου), θα μπορούσε να συναχθεί ότι δεν καταλαμβάνονται από την τροποποίηση εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αιτήσεις. Ως εκ τούτου, οι αρμόδιες υπηρεσίες εξακολουθούν να ελέγχουν, ως προς αυτές τις αιτήσεις, και την προϋπόθεση της ικανότητας ενεργού και

ουσιαστικής συμμετοχής του αιτούντος στην πολιτική ζωή της χώρας. Αν η βούληση του νομοθέτη είναι διαφορετική, είναι αναγκαία η αποσαφήνιση του ζητήματος, με τη θέσπιση σχετικής ρύθμισης.

11. Επί του άρθρου 38

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντικαθίστανται οι παράγραφοι 6, 8 και 9 του άρθρου 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Με τη νέα παράγραφο 9 ορίζεται ότι «9. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις αιτήσεις πολιτογράφησης που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ισχύος του».

Λόγω του ότι η ως άνω μεταβατική ρύθμιση εντάσσεται νομοτεχνικά στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, δημιουργείται προβληματισμός αν σκοπό έχει να καταλάβει αιτήσεις πολιτογράφησης εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (10-11-2004) ή εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, περίπτωση κατά την οποία πρέπει να αποτελέσει αυτοτελή ρύθμιση του νομοσχεδίου.

12. Επί του άρθρου 40 παρ. 2

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «Σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης αδυναμίας κάλυψης λειτουργικών αναγκών των υπηρεσιών ανταποδοτικού χαρακτήρα, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους 2021, οι δήμοι, με απόφαση της οικείας οικονομικής επιτροπής, δύνανται να αναμορφώνουν τον προϋπολογισμό τους, με μεταφορά πάσης φύσεως ανειδίκευτων πιστώσεων, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. Η απόφαση της οικονομικής επιτροπής αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή του».

Εν προκειμένω, η αναφορά σε «ανειδίκευτες πιστώσεις» δεν είναι δόκιμη. Μάλλον εννοούνται πιστώσεις, οι οποίες δεν έχουν δεσμευθεί σε συγκεκριμένο κωδικό του προϋπολογισμού των Δήμων. Στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου χρησιμοποιείται ο, επίσης μη δόκιμος, όρος «μη ειδικευμένα» (έσοδα) με παρόμοιο εννοιολογικό περιεχόμενο. Θα μπορούσε, ενδεχομένως, να χρησιμοποιηθεί, αντ' αυτών, ο όρος «γενικές πιστώσεις».

13. Επί του άρθρου 56

Σύμφωνα με την προτεινόμενη ρύθμιση, «1. Η ισχύς του Μέρους Α' αρχίζει τέσσερις (4) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2. Τα άρθρα 10, 21 και 22 εφαρμόζονται για τα φορολογι-

κά έτη που αρχίζουν από την 1η.1.2023 και εφεξής. 3. Η ισχύς των άρθρων 5, 6, 7, 8 και 9 αρχίζει ένα (1) έτος από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Μέρους Β΄. Σε αυτή την περίπτωση εφαρμόζεται το άρθρο 103 ΕισΝΑΚ, σύμφωνα με το οποίο «η ισχύς του νόμου αρχίζει δέκα ημέρες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2021

Οι Εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτιδα
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών